

I. Az engedményezés tárgya egy meghatározott követelés. Így a vállalkozói díj címén „fennálló” számlakövetelés engedményezése, arra tekintettel, hogy a kötelezett az új jogosulttal (engedményessel) szemben alappal hivatkozott a szolgáltatás nem teljesítésére, nem értelmezhető egyúttal az engedményezőt ezzel kapcsolatosan esetleg megillető kártérítési igény engedményezéseként is.

II. Az alperes ügyvezetőjének nyilatkozata a felperes előadása szerint sem közvetlenül okozott kárt a felperesnek, hanem a felperesi jogelődöt indította olyan magatartásra, amelyből őket károsodás érte. Ez pedig nem kártérítés, hanem biztatási kár megtérítésére adhatna alapot.

Alkalmazott jogszabályok: Ptk.328.§.(1) bekezdés, 329.§ (3) bekezdés, .339.§.(1) bekezdés, Ptk.6.§., GK. 14. számú állásfoglalás

Györi Ítéltábla Gf.IV.20.249/2009/4.szám

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint az I.-A. Kft., mint vállalkozó és az alperes, mint megrendelő között 2003. szeptember 16. napján jött létre vállalkozási szerződés a S., V-i úti ingatlanon lévő hotel területén 26 szoba és egyéb helyiségek teljes körű generálkivitelezési munkáinak elvégzésére az épületgépészeti munkálatok kivételével, összesen 187.005.000,-Ft bruttó vállalkozási díj ellenében. A szerződés 2. pontja szerint a kivitelezés kezdete 2003. szeptember 19., míg a műszaki átadás befejezése 2003. november 17. A szerződés 7.1.8. pontjában a felek abban is megállapodtak, hogy a szerződés műszaki tartalma oszthatatlan szolgáltatás, ennek ellenére a szerződés 8. pontja szerint a vállalkozó jogosult volt a szerződés mellékletét képező pénzügyi ütemezés alapján részszámlákat kiállítani. E számlák kiállításának feltétele az alperes által kiállított teljesítésigazolás és a vállalkozó raktározási nyilatkozatának kiállítása volt. A felperes 2003. szeptember 24-én bruttó 54.416.880,-Ft-ról állított ki számlát raktározási nyilatkozat és az alperes akkori ügyvezetője, V. I. részéről aláírt teljesítésigazolás alapján. A 63/2003. sorszámú számla esedékessége 2003. december 17., tehát a vállalkozási szerződés 2. pontjában megjelölt befejezési határidőn túli időpont volt.

2003. október 3. napján az I.-A. Kft. és a felperesi jogelőd K.I. Rt., mint faktor között keretjellegű szerződés jött létre faktoring szolgáltatás nyújtására. E szerződés szerint a felperesi jogelőd K.I. Rt. tartós faktoring szolgáltatás keretében egyedi engedményezési szerződésekkel megvásárolta az I.-A. Kft. követeléseit az azt biztosító mellékkötelezettségekkel együtt a követelés névértékének 80 %-át kitevő vételár ellenében azzal, hogy felperesi jogelőd I.-A. Kft. a követelés névértékének 1 %-át kitevő szolgáltatási díjat, valamint a követelés behajtásáig megkezdett 30 naponként ügyleti kamatot köteles fizetni, amelynek mértéke 1,4 %-ban került meghatározásra BUBOR kamatláb alapján. A szerződés szerint amennyiben a faktor a követelést behajtja, úgy hozamrészesedést tartozik fizetni az I.-A. Kft-nek, amely a követelés vételár és kamattal csökkentett összege. Ugyancsak e factorszerződésben kikötötték a

felek, hogy amennyiben a kötelezett a szerződés végső lejáratáig, 2004. január 31-ig nem teljesít, úgy a faktort visszkereseti jog illeti meg a felperesi jogelőd I.-A. Kft-vel szemben, mely esetben a faktor évi 6 %-os késedelmi kamatot is felszámíthat. A keretszerződés szerint a limitösszeg 80.000.000,-Ft-ban került meghatározásra. A faktorcég 2002. március 1-én elfogadott üzletszabályzatának 3.1.3. pontja úgy rendelkezett, hogy a faktoring szerződés tárgyául kizárólag olyan követelések szolgálhatnak, amelyek átruházását jogszabály nem zárja ki, amelyekkel szemben a kötelezettek sem ellenkövetelést nem érvényesíthetnek, sem pedig kifogást nem támaszthatnak.

2003. október 3. napján a keretjellegű faktorszerződés alapján az I.-A. Kft. átruházta a K.I. Rt-re a 63/2003. számla szerint fennálló 54.416.688 Ft összegű követelését. A 2003. október 2. napján kelt faktorálási értesítésre az alperes részéről vezetett záradékban az alperes kijelentette, hogy a követelést elismeri, azzal szemben beszámítható ellenkövetelése nem áll fenn (pl. garanciális visszatartás, takarítás és egyéb szolgáltatás) és az esedékességkor a vállalkozási szerződés teljesítésekor a követelés összegét a faktor részére a faktor bankszámlájára teljesíti.

A felperes jogelődje további engedményezéssel megvásárolta a 66/2003-as és a 72/2003. számú számlákban szereplő követeléseket is, melyek összege összesen 90.700.000,-Ft volt.

Az I.-A. Kft. a vállalkozási szerződésben foglaltakat csak részben teljesítette, az építkezésről 2003. decemberében levonult, úgy, hogy a szerződésben meghatározott határidőben a munkálatokat nem fejezte be. Annak érdekében, hogy a beruházás 2003. karácsonyára elkészüljön az alperes - részben az I.-A. Kft. alvállalkozóival - külön szerződéseket kötött és az e szerződéseken alapuló elszámolás kapcsán figyelembe vette az I.-A. Kft. vállalkozó általi pénzügyi teljesítést is. Tekintettel arra, hogy az alperes a 66/2003. és 72/2003. számú számlák kiegyenlítésével az I.-A. Kft. által elvégzett munkálatok ellenértékét megfizette, a 2003. december 22-én kelt levelében az alperes arról tájékoztatta a faktort, hogy a 63/2003. számú számlát nem áll módjában kiegyenlíteni. 2004. december 20-án a faktorcég K.I. Rt. engedményezési szerződéssel a perbeli faktorált követelést a jelenlegi felperesre engedményezte.

A Vas Megyei Bíróság előtt G.40.023/2004. szám alatt folyamatban volt perben az elsőfokú bíróság 62. sorszám alatti ítéletével a felperesnek elsődlegesen számlatartozás, másodlagosan kártérítés címén 54.416.880,-Ft megfizetési iránt előterjesztett keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla Gf.II.20.281/2005/4. szám alatti ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a kártérítési kereset tekintetében hatályon kívül helyezte, a pert megszüntette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A károkozásra alapított másodlagos kereseti kérelem kapcsán megállapította, hogy a károkozásért az alperes egyébként felelne, de tekintettel arra: a 2003. október 3-i faktoring szolgáltatási szerződés 6. pontja alapján a felperesi jogelődöt megillette a visszkereseti jog az I.-A. Kft-vel szemben, a kártérítési igény, mint szerződésen kívül okozott kár csak akkor terjeszthető elő alappal, ha az már bekövetkezett, vagyis tisztázást nyert, hogy az I.-A. Kft. „fa.” elleni felszámolási eljárásban ezt a visszkereseti jogot a felperesi jogutód már nem tudja érvényesíteni. E körben utalt a Ptk. 355. §. (4), 360. §. (3) bekezdésében írtakra, megállapítva, hogy a kártérítési igény vonatkozásában a kereseti

kérelem időelőtti volt. A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.20.677/2006/9. szám alatti ítéletében a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintve azt hatályában fenntartotta.

A felperes kereseti kérelmében 54.416.880,-Ft és ezen összeg után 2003. október 3. napjától számított késedelmi kamat, további havi 1,4 %-os ügyleti kamat, mint elmaradt haszon, valamint perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Módosított kereseti kérelmét elsődlegesen a Ptk. 339.§-ára, másodlagosan a Ptk. 348.§-ára, harmadlagosan a Ptk. 6. § -ára alapította. Az alperes eljárásával kapcsolatban hivatkozott a Ptk. 3.§ és 4.§ -ában foglaltakra.

Előadta, hogy az I.-A. Kft. ellen folyamatban lévő felszámolási eljárás során követelésének megtérülésére nincs remény. A felperes hivatkozott az alperes és az I.-A. Kft. között létrejött vállalkozási szerződés 8.1., 8.2., 8.5. és 8.6. pontjaiban írtakra a számlázás feltételeivel kapcsolatban. Utalt arra, hogy az alperes az 54.416.880,-Ft-ról szóló számlát a faktorálási értesítést követően sem a faktornak, hanem az I.-A. Kft-nek küldte vissza. Károkozó magatartásként jelölte meg, hogy az alperes teljesítési igazolást állított ki a számlával kapcsolatban és a felperesi jogelőd ennek ismeretében kötött faktorálási szerződést. Ha a teljesítési igazolás szerinti anyag beszerzésére még nem került sor, úgy e téves nyilatkozatért az alperes kártérítési felelősséggel tartozik, ha pedig az anyag ténylegesen az építkezés helyszínére leszállításra, a vállalkozó részéről beszerzésre került, úgy a korábbi perben tett valótlan tartalmú nyilatkozatok azok, amelyek az alperes részéről károkozó magatartásként értékelendők. Hivatkozott a Ptk. 339. §-ával kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésére (BH 2007.407., 1997.449., 1999.77., 1986.335., EBH 2007.1617., EBH 2007.1816.).

Károkozó magatartásként jelölte meg, hogy az előszámlát az alperes végszámlaként tüntette fel. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy a Vas Megyei Bíróság előtt G.40.023/2004. számon folyamatban volt perben a 16. sorszám alatti jegyzőkönyv mellékleteként két eltérő pénzügyi ütemterv került csatolásra. A felperes által is ismert pénzügyi ütemterv a 63/2003. számú számlát részszámlaként, míg az alperes által hivatkozott pénzügyi ütemterv azt végszámlaként tünteti fel. Ez utóbbival kapcsolatban utalt arra is, hogy a korábban megfizetésre került 66/2003. számú számla számlaszáma későbbi, mint az állítólagos végszámláé. Vitatta, hogy az alperes az I.-A. Kft. alvállalkozóival olyan önálló szerződéseket kötött volna, amelyek alapján az alvállalkozói díjakat ténylegesen az alperes fizette meg. Előadta, hogy az I.-A. Kft. elleni felszámolási eljárásban az alvállalkozók igényt nem jelentettek be. Álláspontja szerint az alperes ezzel kapcsolatos beszámítási igénye sem foghat helyt. Álláspontja szerint az alperes által így beszámítani kért követelés külön szerződésekkel létrejött alvállalkozói követelésnek minősül. E körben utalt az EBH 2004.1025 számú jogesetre is.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Egyrészt hivatkozott arra, hogy a korábbi faktorcég K.I. Rt. és a jelenlegi felperes közötti engedményezési szerződés mellékletei nem lettek csatolva, így nem derül ki, hogy az engedményezés kártérítési igényre vonatkozott-e. E körben utalt a Ptk. 207. §-ában foglaltakra. Álláspontja szerint a felperesnek nincs kereshetőségi joga, így a Pp. 50. §. és 157. §. a.) pontja alapján a bíróságnak a pert meg kell szüntetnie.

Érdemben is vitatta a kereseti kérelemben írtakat azzal, hogy a felek között nem volt szerződéses kapcsolat, így a felperes kárigényét legfeljebb a Ptk. 339. §-ára alapíthatja. Álláspontja szerint a felperesi jogelőd K.I. Rt. eljárása nem felelt meg a hitelintézeti törvény előírásainak, és ez a kártérítési igénnyel kapcsolatban a jelenlegi felperes terhére kell figyelembe venni. A Hpt. 77. §. (1) és (2) bekezdése szerinti belső szabályzat, illetőleg írásbeli szerződés, valamint a Hpt. 78. §. (1) bekezdése szerinti, a döntést megelőző eljárásban keletkezett iratok, valamint a Hpt. 78. §. (4) bekezdése szerinti, a szerződés megvalósulása során készített dokumentáció a perben beszerzésre nem került, azt a felperesi oldal nem tudta produkálni, ez alapján pedig felvetődik az, hogy a faktorálás sem volt szabályszerű. Hivatkozott arra is, hogy a faktorálási szerződés szövegezése is szakszerűtlenségre utal, márpedig ez ugyancsak a felperes terhére értékelendő. Kifogásolta azt is, a faktorálási keretszerződés alapján összesen három követelés engedményezésére került sor, melyek együttes összege meghaladja a faktorálási szerződésben meghatározott 80.000.000,-Ft-os limitet. Hivatkozott arra, hogy a faktorálási szerződés nem felelt meg a jogelőd. üzletszabályzatának 3.13. pontja szerint az üzletszabályzatban írtaknak sem. A felperesi jogelőd faktor nem gondos eljárásával összefüggésben hivatkozott a BH.2005.72. számú eseti döntésre, valamint a BH 1997.77. számú eseti döntésre és a GK. 66. állásfoglalásra. Utalt arra, hogy a megvásárolandó követelés futamideje maximum 15 nap lehet, ehhez képest a 63/2003. sorszámú számla 2003. szeptember 24-én lett kibocsátva, 2003. december 17-i esedékességgel, a faktorálásra pedig ehhez képest október 2-án került sor, vagyis a faktor a követelések megvásárlása során nem tartotta be a vonatkozó szabályokat, ezért ha ennek kapcsán kár keletkezett, az a faktor saját felróható magatartásának következménye, az az alperes terhére nem értékelhető.

Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy a felperes nem bizonyította az alperes károkozó magatartását. Amennyiben a faktorálási szerződésre figyelemmel mégis az lenne megállapítható, hogy az alperes korábbi, a teljesítésigazolás kiállítása során tett nyilatkozatai károkozó jellegűek, úgy az alperes kárt legfeljebb a K.I. Rt-nek okozott. Ilyen kárigényt pedig a K.I Rt. a jelen per felperesére nem engedményezett.

Előadta, hogy a Ptk. 348. §-ára alapított kereseti kérelem vonatkozásában is ugyanezen körülményeket kell vizsgálni, így a kereseti kérelem e vonatkozásban sem foghat helyt. K. J. tanúvallomásával kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a tanúvallomás ellentétes a perben beszerzett okiratokkal.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a Vas Megyei Bíróság G.40.023/2004/62. számú ítéletét a Győri Ítéltábla a Gf.II.20.281/2005/4. sorszámú ítélete a másodlagos kereseti kérelem tekintetében hatályon kívül helyezte, a pert megszüntette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, e másodfokú ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.20.677/2006/9. számú ítélete hatályában fenntartotta. Ebből pedig az következik, hogy a felperes kereseti kérelmét számlatartozásra nem alapíthatta.

A Ptk. 339. §. (1) bekezdésére alapított elsődleges kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy a Pp. 164. §. (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania ezzel összefüggésben az alperes jogellenes eljárását, felróhatóságát, a felperesnél bekövetkezett kárt, valamint az okozati összefüggést a kár és az alperesi magatartás

között. A perbeli un. nem valódi faktoring szerződésnél a faktor felperesi jogelőd az elsőfokú bíróság megállapítása szerint nem vállalta át a követelés behajthatatlanságának kockázatát, mert a del credere kockázat kizárását jelentette a faktor visszkereseti joga, így a Győri Ítéltábla hivatkozott ítélete alapján a követelés átruházására vonatkozó rendelkezés a hitelügylet biztosítékként szolgált. Az alperes a korábban folyamatban volt eljárásban pedig a Ptk. 242. §. (1) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozatával szemben eredményesen bizonyította, hogy tartozása nem áll fenn. Mivel az alperes a faktorálási értesítőben szereplő tartozás-elismeréssel szemben eredményesen bizonyította, hogy a felperesi jogelődnek, illetőleg a felperesnek számlatartozáson alapuló követelése nincs vele szemben, így jogellenes magatartás a részéről nem állapítható meg azzal összefüggésben, hogy a teljesítést a faktor cég részére megtagadta. Így nincs relevanciája annak sem, hogy az alperes a munkák befejezésével kapcsolatban milyen vállalkozókkal kötött szerződéseket. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes jogelődje a faktorálás során megszegte saját üzletszabályzatának 3.1.3. pontjában írtakat. Hivatkozott arra is az elsőfokú bíróság, a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a limit összegét tekintve a faktorálási szerződés módosításra, felülvizsgálatra került volna. A faktorálási értesítő záradékában az alperes jelezte; jogfenntartással él arra nézve, hogy a vállalkozó nem megfelelő teljesítése esetén a faktor felé a számla esedékességekor a követelés kiegyenlítését megtagadhatja. Jogellenes alperesi magatartás hiányában a Ptk. 339. §. (1) bekezdésre alapított kártérítési felelősség megállapításának nincs helye.

A Ptk. 348. §. (1) bekezdésre alapított kártérítési kérelem kapcsán az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes munkavállalójaként eljáró V.I. ügyvezető tevékenységével összefüggésben sem állapítható meg kártérítési felelősség ugyanazon okok alapján, amelyekből kifolyólag a Ptk. 339. §-ára alapított kereseti kérelem elutasításra került.

A Ptk. 6. §-ára alapított kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság azért nem találta alaposnak, mert a károsodott személy konkrét tevékenysége és jóhiszeműsége, mint a Ptk. 6. §-a szerinti kereseti kérelem feltételei a jelen per keretei között értelmezhetetlenek, ezek csak az engedményező K.I. Rt. esetében lennének vizsgálhatók. E körben megállapította azt is, az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a K.I. Rt. saját üzletszabályzatát, valamint a Hpt. 77., 78. §-aiban foglalt előírásokat is megsértette.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezés, amelyben elsődlegesen a másodlagos, illetőleg harmadlagos keresetnek való helyt adást, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Támadta az elsőfokú ítéletet azzal összefüggésben, hogy az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelemmel kapcsolatban az utolsó érdemi tárgyalás tartalmának teljes figyelmen kívül hagyásával döntött. Előadta, hogy az eredetileg előterjesztett kereseti kérelemében a kereset jogalapjaként jelölte meg a Ptk. 318. §-át, de erre azért volt szükség, mert a vállalkozási szerződéshez kötődő, az annak feltételeként megjelölt alperesi nyilatkozatokra és ráutaló magatartásra tekintettel kívánt kártérítési igényt előterjeszteni. Amennyiben az elsőfokú bíróság érdemben helyt adott volna a felperes bizonyítási indítványainak, úgy elegendő bizonyíték állt volna a felperes

rendelkezésre arra is, hogy perújítással támadja meg az alapügyletet. A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelem kapcsán pedig kifejezetten a Győri Ítéltábla korábbi ítéletében megfogalmazott iránymutatásnak megfelelően járt el a felperes, amikor azt kívánta bizonyítani, hogy az alperes a Ptk. 4. §-ába ütköző módon járt el. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során nem került beszerzésre a felszámoló iratanyaga és a megyei bíróság a szokásoktól eltérő két, egymástól is különböző pénzügyi ütemtervet nem vetette össze, a szokásoktól eltérő számlázási rendet nem tisztázta. Sérelmezte, hogy K. J. és V.I. szembesítésére nem került sor és az elsőfokú bíróság nem értékelte azt sem, csak az első számla faktorálása ment teljesebbé.

Előadta, hogy az I. számú részszámlát meghaladóan a többi részszámla kiállításával kapcsolatban a vállalkozási szerződés nem követte meg teljesítési igazolás és raktározási nyilatkozat kiállítását. A vállalkozási szerződés 8.6. pontjából következően az alperes akkor járt volna el megfelelően, ha teljesítésigazolást nem állít ki abban az esetben, amennyiben minőségi vagy mennyiségi kifogásai vannak az Inter-Arhitech Kft. teljesítésével kapcsolatban.

A másodlagos kereseti kérelem minden tényállási eleme megvalósult akkor, amikor a vállalkozási szerződést aláírta, a faktorálási értesítés záradékoló, a teljesítésigazolást kiállító, illetőleg a számlát igazoltan befogadó alperesi ügyvezető semmilyen további nyilatkozatot nem tett a felperes felé. Ezzel kapcsolatban kifogásolta azt is, hogy a vállalkozási szerződést a bíróság nem ismertette V. I. tanúval. Álláspontja szerint az alperesi volt ügyvezető eljárásával kapcsolatban megállapítható Ptk. 348. §-a szerinti felelősségi alakzat is. V. I. nyilatkozataival szándékos, aktív magatartással okozott kárt, amiért az alperes is felel. Hivatkozott arra, hogy a felperesi jogelődnek a kártérítés vonatkozásában is jogutóda a jelenlegi felperes.

Az egyes nyilatkozatok megtétele során az alperesi magatartás nem gondatlan magatartásként, hanem szándékosként értékelendő a Ptk. 6. §-ára alapított harmadlagos kereseti kérelem körében. Erre tekintettel kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet akként változtassa meg, hogy kötelezze az alperest 54.416.688,-Ft tőke, valamint ezen összeg után 2003. október 3-tól megkezdett 30 naponként 1,4 % ügyleti kamattal, 2004. január 31-től 6 %-os késedelmi kamattal, valamint perköltség megfizetésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybehagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Utalt a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálat során hozott ítéletében írtakra azzal összefüggésben, hogy az alperesi teljesítésigazolás sem a felperes jogelődei, sem a felperes részére nem alapoz meg olyan igényérvényesítési jogcímet, amely alapján az alperessel szemben a vállalkozási szerződéstől függetlenül önállóan követelést érvényesíthetne. Álláspontja szerint az elsődleges kereseti kérelem elutasítása miatt a felperes nem fellebbezett, vagyis nem vitatott a Ptk. 339. §-a szerinti kártérítési felelőssége az alperesnek nem áll fenn. Ebből viszont az következik, hogy a Ptk. 348. §. (1) bekezdésére alapított másodlagos kereseti kérelem sem lehet alapos. A harmadlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban pedig álláspontja szerint teljes körűen helytállóan döntött az elsőfokú bíróság. E körben utalt arra, hogy a Ptk. 6. §-ában meghatározott bízattási kár esetében a

kifogásolt magatartás nem jogellenes. Álláspontja szerint ellentmondásos az a felperesi álláspont, mely szerint V. I. magatartása egyrészt az elsődleges és másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában jogellenesként lenne értékelhető, míg a harmadlagos kereseti kérelmet illetően ugyanez a magatartás bízattási kár megítélésére adna alapot. Fenntartotta azt az álláspontját, mely szerint az alperes magatartásával nem indította a faktort arra, hogy kockázatmentesnek tekinthesse a vállalkozói jogosultságból eredő követelést. Ismételten utalt a károsulti önhibára, a faktor szerződéskötéskori gondosságára. Álláspontja szerint alaptalanok a felperes által megfogalmazott eljárásjogi kifogások is.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti:

A K. I. Rt. felperesi jogelőd, valamint a felperes között 2004. december 20. napján létrejött engedményezési szerződésben az engedményező az alperessel szemben fennálló számlakövetelését kifejezetten bizonytalan megtérülési követelésként engedményezte a felperesre, a kötelezett teljesítéséért a Ptk. szerinti kezesi felelősségét kifejezetten kizárta.

Az ítéletábra az így kiegészített tényállás alapján megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy a másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban a felperes tévesen hivatkozott a Ptk.348.§.(1) bekezdésében írtakra. A Ptk.348.§.(1) bekezdése szerint a munkáltató kártérítési felelőssége attól függ, hogy alkalmazottja okozott-e felróható módon harmadik személynek kárt. A faktorálási értesítés 2000. október 2-ai záradékolásakor hatályos 1997.évi CXLIV. törvény (régí Gt.) 9.§.(3) bekezdése szerint a társaság felelős azért a kárért, amelyet vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott. Amennyiben tehát az alperesi ügyvezető károkozó magatartása lenne megállapítható, úgy az alperes képviselésében eljáró V. I. magatartásával kapcsolatban az alperest a régí Gt.29.§.(3) bekezdése alapján terhelné kártérítési felelősség figyelemmel arra, ügyvezetője nyilatkozatait az alperes nevében tette.

A felperes által is hivatkozott BH.1990.64. számú eseti döntés alapján a Ptk.339.§.(1) bekezdésére alapított kártérítési felelősséget el kell határolni a Ptk.6.§-ára alapított felelősségi alakzattól.

A gazdasági társaság vagy a társaság ügyvezetőjének nyilatkozata elvileg önmagában is alkalmas lehet arra, hogy közvetlen kárt okozzon a gazdasági élet más szereplőinek. Ezzel kapcsolatban azonban azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi oldalon a jogellenesség hiányára tekintettel a Ptk.339.§.(1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség nem áll fenn. A felperes előadása is arra vonatkozott, hogy az alperesi ügyvezető nyilatkozata nem közvetlenül okozott kárt a felperesnek, hanem a felperest, illetőleg a felperesi jogelődöt indította olyan magatartásra, amelyből őket károsodás érte. Ez pedig a már hivatkozott eseti döntés, valamint a felperesi kereseti kérelemben ugyancsak megjelölt GK. 14. számú állásfoglalás szerint a Ptk.6.§-ában szabályozott bízattási kár megtérítésére adhatna alapot.

Erre tekintettel a perben azt kellett vizsgálni, az alperes magatartása mint utaló magatartás alkalmas volt-e arra, hogy a felperesnél, vagy a felperesi jogelődnél kárt okozzon, a károsultak részéről megállapítható-e jóhiszeműségük, illetőleg önhibájuk hiánya. Másrészt vizsgálni kellett azt is, hogy a felperesi jogelőd és a felperes között 2004. december 20-án kelt engedményezési szerződés milyen követeléseket ruházott át a felperesre.

A 2004. december 20-ai engedményezési szerződés pontosan meghatározta az engedményezett követelést és azt az eredetileg az I.-A. Kft-t megillető számlakövetelésként nevesítette. A Ptk.328.§.(1) bekezdéséből következően az engedményezés tárgya nem maga a jogviszony, hanem az abból eredő meghatározott követelés. A 2004. december 20-i engedményezési szerződés helyesen úgy értelmezendő, hogy az abban átruházott követelés szerződésen alapul. Ebből következően felperesi jogelőd és a felperes között nem került sor olyan engedményezésre, amely alapján a jogelődöt ért kár vonatkozásában a felperes akár a Ptk.339.§.(1) bekezdésére, akár a Ptk.6.§-ára alapított igényt érvényesíthetne az alperessel szemben. E követelések vonatkozásában a felperes perbeli legitimációja hiányzik.

Ebből az következik, hogy a perben kizárólag azt kellett vizsgálni, van-e olyan alperesi magatartás, amely a Ptk.6.§-a szerint közvetlenül a felperesnél okozott bízattási kárt. Az ugyanis elvileg nem kizárt, hogy egy nyilatkozat több károsult vonatkozásában is megalapozottá tegye a Ptk.6.§-ára alapított igényt.

Tekintettel az engedményezési értesítő záradékára, a már hivatkozott 2003. december 22-i levélre, valamint a 2004. december 20-i engedményezési szerződésre, az állapítható meg, hogy a Ptk.6.§. szerinti bízattási kár az alperes részéről a felperes felé közvetlenül nem valósult meg.

Az ítéletábra rámutat: kiemelt jelentősége van annak, hogy a 2004. december 20-i engedményezési szerződés előtt is már ismert volt a felperesi jogelőd számára, hogy az alperes a felperesre engedményezett követelést nem akarja megfizetni. Az alperes ezzel kapcsolatos álláspontját már 2003. december 22-i levelében is ismertette.

Az alperes a 2003. december 22-ei levelében arról tájékoztatta az I.-A. Kft-t, hogy a 63/2003. számú számlát visszaküldi, mert a vállalkozási szerződést az I.-A. Kft. nem teljesítette. A 2003. október 2-ai faktorálási értesítőre vezetett alperesi záradékkal kapcsolatban M.-né dr. K. É. tanúvallomásában előadta, hogy az nem felelt meg a K.I. Rt. által szokásosan alkalmazott záradék szövegének. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy e záradékban az alperes fenntartotta a jogot magának arra nézve, hogy a vállalkozó nem megfelelő teljesítése esetén a faktor felé a számla esedékességekor a követelés kiegyenlítését megtagadja. Ezzel kapcsolatban a záradék szövege nem csak önmagában vizsgálandó, hanem e körben kell figyelemmel lenni a 2003. december 22-i, az alperes által írt levélre, valamint arra a körülményre is, hogy a felperesi jogelőd a 2004. december 20-án kelt engedményezési szerződésben az alperes számlatartozása bizonytalan követelésként került engedményezésre.

Mindennek azért van jelentősége, mert a Ptk.6.§. szerinti biztatási kár feltétele, hogy a károsodás a károsult önhibáján kívül következzen be. Az alperesi levélből, a záradék és az engedményezési szerződés szövegezéséből pedig az egyértelműen megállapítható, hogy a felperes bizonytalan követelést szerzett, vagyis ismert volt számára, hogy az alperes felé fennálló számlakövetelés érvényesítése bizonyos kockázattal jár.

A felperes által kifogásolt bizonyítási eljárás lefolytatására az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt az elsőfokú bíróság eljárása során nem került sor. Mivel az engedményezési szerződés a Ptk.339.§.(1) bekezdése, illetőleg a Ptk.6.§-a szerinti kárigényekre nem terjed ki, így szükségtelen V.I.és K.J. szembesítése, valamint a felszámoló részletesebb meghallgatása, a felszámolótól további iratok beszerzése.

A Pp.221.§.(1) bekezdése szerint a bíróságnak számot kell adnia arról, a felajánlott bizonyítást miért mellőzte, a peres fél által előterjesztett eljárási kifogásokat miért nem tartja megalapozottnak. Az elsőfokú bíróság ezen indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ez azonban nem olyan lényeges eljárási szabályszegés, amely alapul szolgálhatna az ítélet hatályon kívül helyezésére, figyelemmel a Pp.252.§. (3) bekezdésében foglaltakra.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253.§.(2) bekezdés alapján helybenhagyta.